

SLOVENE.

Političen list za slovenski národ.

Po pošti prejeman veljá: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.

V administraciji prejeman veljá: Za celo leto 13 gl., za pol leta 6 gl. 50 kr., za četrt leta 3 gl. 30 kr., za en mesec 1 gl. 10 kr. V Ljubljani na dom pošiljan veljá 1 gl. 20 kr. več na leto. — Posamezne številke veljajo 7 kr.

Naročnino prejema opravništvo (administracija) in ekspedicija, Semeniške ulice št. 2.

Naznaila (inzerati) se sprejemajo in veljá tristopna petit-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat: 12 kr., če se tiska dvakrat: 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskani se cena primerno zmanjša.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Vredništvo je v Semeniški ulici h. št. 2.

Izhaja vsak dan, izveniši nedelje in praznike, ob 1/2 6. uri popoldne.

Štev. 4.

V Ljubljani, v sredo 7. januarja 1885.

Letnik XIII.

Ruski časniki in Velehradska slavnost.

Vsak resničen domoljub slovanski je navdušen pozdravil misel, da se zberimo letos 6. aprila in v ponovljenji svoje bratske zveze dostojno praznujmo spomin smrti velicega blagovestnika našega — sv. Metoda. Pri žrtveniku božjem si podajmo roke in pri tem ne pozabimo pošiljati do neba vročih molitev, da naša sv. aposteljna posredovata pri Bogu za nas in naše še zmotene brate. Slavnosti tej nismo podtikali političnih namenov, marveč imela je le biti izjava navdušenih src naših, dihajóčih zahvalo sv. poslancem do neba. Niti verski razložki se ne bi smeli pri tej slavnosti pokazati kot gorostasna nasprotja, marveč upráv ž njo naj bi storili korak dalje za združenje vseh Slovanov v jedno čredo pod jednim pastirjem. Se li more zameriti Slovanu, da v to, o čemur je prepričan, da bode donášalo neprecenljivih koristij, o čemur vé, da ono jedino more dovésti do prave blaginje in sreče slovanski narod in kar je njemu najdragocenejša svetinja, da tedaj v to po svojih skromnih močéh deluje? In kako se ima javiti to delovanje? Na svečan, navdušljiv način! Na grobu največjega dobrotnika svojega, in isto tako največjega priprošnjika v nebesih bode klečalo slovansko ljudstvo v molitvi in v prosečih zdihih pošiljalo svoje prošnje pred božji prestol. To dejanje gotovo ni sramotno, še manj pa izdajsko za slovanski narod, marveč v ponos in diko mu je, v nov izraz vseslovanske vzajemnosti.

Kaj nemilo nas tedaj presune, da se sveti in blagi naši nameni pri bratih naših v Rusiji tolmačijo drugače, da se nam pri tem svečanem poslu podtikajo zlobni nameni; čujmo najprej, kaj piše sploh o veroizpovedanjih slovanskih narodov „Kijevljanin“ v članku „Russke Mysli“:

„Vprašanje veroizpovedanja že od časov sv. Cirila in Metoda ne neha razdruževati in razcepljati vsega slovanskega sveta. To vprašanje je skoraj pogubilo Čehe, razdružilo Poljake in Ruse in razparja še vedno Hrvate in Srbe. To cerkveno stanje narodov slovanskih dela najbitkejši prizor in navdaja dušo vsacega slovanskega domoljuba z najvažnejšimi premisleki o bodočnosti vsega rodú. Ono je razrilo ves slovanski vzhod. Gledé na to trapno znamenje neskončnega spora cerkvenega v Slovanstvu nastaja za inteligenco vseh narodov slovanskih sila in skrajna dolžnost, delovati za stvorjenje dostojnega „modus vivendi“ med različnimi družbami cerkvenimi in ne vporabljati veroizpovedanj v dosedo političnih namenov.“ List se pa povse izraža protiven katoličanstvu in iz vsega se razvidi, da mu je ta članek narekovala naméra o imenovani slavnosti. Določene se izraža „Dnevnik Varšavski“:

„— Kaj se li hoče doseči s tem izzivalnim delovanjem? Morda se hoče storiti neprekoračljivo brezno med pravoslavni in katoliškimi Slovani. Nadejamo se, da o tej stvari to ni zadnja beseda. Ako Čehi pri svojem namenu ostanejo, bo pa Rusko, Bolgorska, Srbsko in Črnagora poseben jubilej aposteljnove slovanskih, Cirila in Metoda, slavilo. Mesto za ta jubilej se imenuje Kijev, najbolj slovansko izmed ruskih mest.“ Preje se izraža tako-le:

„Na Velehradu se je stvoril komité katoliških duhovnov in svetskih privržencev ultramontanstva, ktero hoče dati tej slavnosti odločno katolišk značaj;

prihod gostov se pričakuje iz česko-slovanskih zemelj in tudi iz „vzvišene“ Poljske.“

A oglejmo si še drugi pot, po katerem se prenapeti Rusi hoté osvetiti nad katoliškimi brati svojimi. Profesor na Varšavski univerzi, dr. Anton Budilovič, je v „Varšavskem Dnevniku“ razglasil članek, v katerem na podlagi zgodovinskih virov českih dokazuje, da sv. Metod ni umrl dne 6. aprila 885 po Krist., marveč dne 18. aprila istega leta in da ta prvi apostelj Slovanstva ni pokopan na sedanjem Velehradu, marveč v starem Velehradu, v sedanjem Starem Mestu, od ogerskega Gradišča blizo dva kilometra oddaljenem. Profesor Budilovič na dalje dokazuje, da aposteljna Ciril in Metod, nista bila škofa zapadne rimske cerkve, marveč duhovna vzhodne cerkve. Iz teh vzrokov dokazuje, da se Rusi ne morejo vdeležiti slavnosti Velehradske, in poleg tega nasvetuje, naj bi Rusi vlastno svojo slavnost priredili v Starem Mestu. V ta namen naj se napravijo posebni odbori za potnike in na čelo naj se jim postavijo slovanska društva v Petrogradu, v Kijevu in v Odesi. Treba je samo blizu mesta veliko leseno pravoslavno cerkev postaviti in poprositi duhovna pri ruski cerkvi v Pragi, da bi tamo izvrševal liturgične obrede. Dottični duhovnik je k temu popolnoma pripravljen. Sicer pa to ni bajé v prvič, da se v teh mestih pravoslavni obredi v improvizovanih cerkvah vršé. Ko je ruska vojna leta 1848 bila na Ogorskem, je neki tak božji hram stal ne daleč od Starega Mesta. Profesor Budilovič pozivlje Ruse, naj bi iz Starega Mesta obiskali tudi Prago.

(Konec prih.)

L. 1884 umrli domačini.

(Dalje.)

V Blanci na Štajarskem je umrl 30. julija g. Alojzij Lenček, posestnik na Blanci, lastnik zlatega križa za zasluge, v 57. letu svoje starosti. Ž njim je zapustil ta svet izvrsten rodoljub, neustrašen zastopnik slovenskega naroda, bil je v svojem življenji državni in deželni poslanec, izgleden gospodar. Ohranimo vrlemu možu hvaležen spomin! „Ko trombe glas, ko zvon doní, od vrlega moža spomin“.

Nenadoma, kakor vojak na bojišči, je umrl 30. septembra bivši državni in deželni poslanec Jožef vitez Schneid-Treuenfeld, rojen na Dunaji 30. decembra 1839 l., tedaj še v najboljši dóbi svojega življenja. Po dovršenih pravoslovnih študijah služil je kot praktikant nekoliko časa na Kranjskem in na Dolenjem Štajarskem. Kmalo potem je prišel v cesarjevo kabinetno kancelijo, kjer je bil iz prva dvorni koncipist, ne dolgo potem pa dvorni tajnik in c. kr. stolnik (Truchses). Leta 1878 je kupil grajščino Zaprice pri Kamniku in l. 1879 je sprejel kandidato mesto Ljubljanskega za drž. zbor in bil voljen z veliko večino. Izstopil je iz kabinetne kancelije in pristopil k državnemu finančnemu ministerstvu v bosensko komisijo. A začel je bolehati na pljučih in šel iskat zdravja v milejše obnebe, odpovedal se je potem državnemu poslanstvu, bil vpokojen, preselil se je v Gorico in l. 1883 je prevzel v Idrijskem mestu kandidato za to mesto. Ranjki tedaj ni bil kranjski rojak, a je kot prostovolec pristopil v vrsto narodnih boriteljev, a tam se je odlikoval z izredno spretnostjo in marljivi-

vostjo. Ni razširjal razpora med strankami, marveč prizadejal si je na vso moč, da vsaj nekoliko potolaži razjarjene duhove. Čislali so ga tudi poslanci nasprotne stranke. Leta 1883 je posredoval med obema strankama, da se je sprejel spremenjen volilni red. V zadnjem zboru se je posebno pečal s tem, da bi Ljubljani, kjer se je mislil stalno naseliti, pomagal zarad voznih železničnih tarifov. O tem je tako temeljito, tako prepričalno nekaj dni pred svojo smrtjo v deželnem zboru govoril, da sta mu je bila hvaležni mesto in dežela. Mogoče, da mu je trud, ki ga je imel pri tem, pripomogel k nagli in nepričakovani smrti. Dan njegove smrti je bil še ob treh popoldne v klubovi seji, kjer je bil načelnik peticijskega odseka in je poročal o neki peticiji. Seja je bila mirna, in poslanci so se razšli. A ob 7. uri zvečer vdere se mu na trgu sv. Jakoba kri iz ust in nezaveden se zgrudi na tla, in poslanec g. Pakiž mu oči zatisne. Hitreje, kakor bi bil na Gradu vstrelil, raznesla se je žalostna novica po Ljubljani. Poslanec Schneid je bil hipoma odmaknjen iz tega sveta v sredi svojega delovanja, ki ga je prevzel na korist deželi, kamor se je bil naselil. Blagi mož, o katerem se mora reči, kakor o pokojnem vitezu Schneidu. Ako še pristavimo, da je pokojni pomagal tudi v osebnih zadevah, komur je le mogel in marsikaj dosegel, kar ne gré za javnost, moramo prištevati ranjkega največim dobrotnikom dežele, ker delal je nesebično in v občo korist, njegovo ime bo ostalo v častnem spominu v naši deželi. Posebni dobrotniki slovenskemu narodu so dostikrat tujei blagega srca, krepke in stanovitne volje, vedrega in bistrega uma. To nam priča, da je pravična stvar, za ktero se poganjamo. Ako se bode naše prizadevanje zmirom skladalo z večnimi postavami resnice in npravnosti, upamo, da nam bode Božja previdnost naklonila še takih mož, inorodcev, kakor sta bila n. pr. Herman, ki je umrl m. l. v Gradci, in Schneid, ki je delal za slovanski narod, kakor najboljši rojak in domoljub. Blag mu spomin in njegovi duši sveti raj!

1. oktobra je umrl v Ljubljani preč. g. Jožef Pavšler, kanonik in starosta stolnega kapitlja v Ljubljani, v 77. letu svoje starosti. Ranjki je bil izvrsten duhovnik in neomahljiv rodoljub. 3. okt. je bilo njegovo truplo preneseno k sv. Krištofu, njegova duša naj pa vživa pri Bogu večni mir in pokoj!

18. oktobra je umrl v Ljubljani o. Andrej Kržič, redovnik sv. Frančiška. Ranjki ni bil velik diplomat, ampak ponižen sin sv. Frančiška, v tolažbo in pomoč revnim in žalostnim, ki so iskali tolažbe in pomoči v dušnih zadevah. Ni se pomikal po postavodajavnih zborih, marveč po leci in spovednici in pri jetnikih, a bil je obče priljubljen, ker je bil mnogim dobrotnik in zvest voditelj. Bilo je tudi sočutje v mestu pri njegovi smrti izredno živahno.

(Konec prih.)

Politični pregled.

V Ljubljani, 7. januarja.

Notranje dežele.

Letošnje novo leto je bilo za bosansko prestolnico Sarajevo pomenljivo gledé javnega prometa. Kakor znano, ima Sarajevo le dve veliki ulici poleg

sto in sto malih, in po tistih dveh vije se glavni dnevni promet, ki je vsled zdatne dolgotrajnosti mesta več ali manj težaven. Da se temu opomore, zgradili so ondi konjsko železnico in ta se je ob novem letu izročila javnemu prometu. Tisoči in tisoči ljudi bili so navzoči pri slovesnem trenutku otvorjenja tolikanj pomenljivega zavoda, kakor so ravno tramvaji za velika in prostorna mesta, kjer se človek za majhne krajcarje po celo uro daleč pelje.

Vnanje države.

Grozne in sree pretresajoče reči čujejo se iz Španskega o nesreči, ki jo je potres ravno v božičnih praznikih po južnih deželah ob srednjem morji in nekaj višje ležečih napravil. Zvečer je bilo na prvi božični praznik okoli 9. ure, ko je bilo po Andaluzijskih večjih in manjših mestih vse živo na trgu in po kavarnah. Vse se je radovalo, vse smejala in veselilo. Kar se začuje strašansko podzemsko gromenje, na kar so se jele hiše majati, dimniki po tleh leteti in okna pobijati. Kaj je to, je marsikdo radovedno vprašal, na kar mu je že takoj druga minuta odgovorila še z večjim zemeljskim gromom in bobnenjem. Hiše so se jele podirati, celi deli mesta leteli so skupaj pod saboj pokopavajoč, kar so ravno dosegali. Kakor iz enega grla začul se je krik pobitih, ranjenih, podutih in ali drugače ponesrečenih po celi Andaluziji in Granadi. Gosposka sicer hiti z ogromnimi svotami nesrečnim krajem na pomoč, ali kaj to? Z milijoni ni vstani več prikljucati nazaj očeta, ki vbit leži pod razvalinami, okoli katerih jadikuje žalostna žalujoča deca, ktere je kruh služil. Pač se da marsikaj popraviti z denarjem, reditelji se ne dajo pa nikdar nadomestiti.

Rusija izdala je pregled svojega državnega gospodarstva za leto 1883. Iz tega je razvidno, da ima velika slovanska država slično svojim sosedom tudi primanjkljaj v svojih blaginjah. Le-ta primanjkljaj ima tudi na Ruskem dvojno lice, kakor v Avstriji, večje, zdatnejše namreč in pa manje. Manjši primanjkljaj ruski znaša le 1.477.500 rubljev, kar je gotovo prava malenkost za ogromno državo, ki sega od severnega tečaja 50 stopinj proti ravniku na severni poluti zemlje. Večji primanjkljaj je pa že nekaj zdatnejši, kajti v njem je celih 22.477.500 rubljev, toraj je za okroglih 21 milijonov večji mimo manjšega primanjkljaja. Nastal je le-ta tako, ako se k rednim državnim dohodkom ne prištejejo dohodki iz inostranskih azijskih nasebin, kjer imajo Rusi posebno v trgovini že glavno besedo.

Angleški prvi minister Gladstone praznoval je nedavno svoj 75letni god. Ob tej priložnosti došlo mu je neki več sto častitek iz vseh krajev trojedine kraljevine Veliko-Britanske. Temu se ni nič čuditi, pač pak se je čuditi, da jih mož ni dobil na tisoče, kakor je bil on pred nekaj leti posebno priljubljen, dokler je ni v Egiptu in Sudanu tako grdo zavezil, da se mu celo Srbi in Bolgari smejejo. Vsaka reč na svetu ima svoj čas in se po svojih naravnih zakonih mora zopet tlam približevati prestopivši vrhunec svojega pota in tako je sedaj tudi z nekdanjo tako slavnim Gladstonom, tako je z Bismarkom in tako je bilo do sedaj z vsemi slavnimi možmi.

Na Kongo-konferenci se je marsikaj sklenilo, kar zasluži vso pozornost cele Evrope; med vsemi sklepi je pa izvestno oni največje vrednosti in najlepšega pomena za trpeče človeštvo, da se bodo vse države, ki imajo ali bodo še le imele ob Kongu kaj opravka, zavezale, da ne bodo trpele trgovine s sužnjimi. Če je kedaj kak sklep božjega blagoslova vreden in deležen postal, le-ta ga mora postati. Saj bodo po njem in po sv. misijonih nesrečni zamorci in potomci Chamovi dosegli zopet človeško veljavo, ktero jim nekaj mešetarskih in kramarskih rodov odreka.

Avstrijski misijonarji, ki so Mahdiju v roke prišli, niso še rešeni iz vjetišča in se tudi še prav nič ne ve, kedaj da bodo. Pismo, ki ga je laški kapucinec Vicentini Mahdiju nesel, menda ni mnogo nanj vplivalo, sicer bi jih bil že spustil. Tudi se ne ve mnogo, kako se jim godi, toliko je pa vendar-le sedaj znanega, da velike sile nobene ne trpé; pa kaj hočemo še več? Saj je že to zadosti hudo, da so vjetniki surovih divjakov, od katerih se jim je pri najmanjši nevolji gotove smrti nadjati. Mislilo se je tudi več časa, da jih bo Mahdi s seboj gнал, kedar bo jel Chartum napadati, kar se pa ni zgodilo. Mahdi se pač z vsemi svojimi četami proti Chartumu pomika, vjete misijonarje pustil je pa v Obejdu pod osebnim varstvom ondašnjega guvernerja. To je dobro za misijonarje; kako lahko bi se sicer primerilo, da bi jih Mahdi v svoji divji jezi kar od kraja pomoril, ako bi ga Angleži ondi kje v obližji Chartuma našeskali. Ker jih je pa doma pustil, se smemo nadjati, da jih bo morda celo izpustil, ako bi se mu slabo godilo, le da bi se angleškemu poveljniku Wolseleyu bolj prikupil, če si bo ravno želel njegove naklonjenosti. Sicer je pa Mahdiju prav dobro znano, da Wolseley iz celega srca želi oproščenje vjetih avstrijskih misijonarjev, ker je že dvakrat, še ko je v Dongoli bival, z jako vplivnimi in imenitnimi Šejki o tem govoril, in jih nagovarjal naj pri Mahdiju ves svoj vpliv na to zastavijo, da bi se misijonarji izpustili.

Gordon v Chartumu ne trpi nobene sile, godei mu pa ravno tudi ne godejo. Oprezen je, kolikor se za tak položaj spodobi in to mu je do sedaj življenje rešilo. Da to niso morda kake marnje,

spričuje listek — ne večji kakor je pisemska marka, ki ga je Gordon poslal svojemu prijatelju in zapovedniku angleške ekspedicije v Egiptu, generalu Wolseleyu; na tistem je stalo zapisano, da se Chartum še vedno drži. Kaj dela Gordon, da ga je ohranil? Pazi, družega ne ravno mnogo. Pozidal si je v ta namen dva stolpa malim palačam podobna z ravnima strehami; na vsaki taisti nastavil je po jeden top. Vsako jutro ob solnčnem izhodu se podá tjekaj na streho in na daljnogled na vse štiri vetrove pogleda po sovražniku, ter si ob enem vse spremembe v sovražnem taboru zapiše. Ko je Gordon to opravil, gré pa spat in spi do solnčnega zahoda. Ko je solnce zašlo za božje milost, se Gordon napravi, zopet na stolpove stopi, daljnogled v roke vzame in po sovražniku pogleda, potem pa celo noč po nasipih in družih vtrjenih krajih hodi od straže do straže ter jih k čuječnosti, vstrajnosti in hrabrosti nagovarja, kar le do jutra traja. Tako se bo toliko časa obdano, dokler iz pusti, v katero ga je bila Gladstonova kratkovidnost potegnila.

Izvirni dopisi.

Iz Ljubljane, 6. januarja. (Tovarišu in prijatelju), kteremu se je zljubilo o „Duhovnem Pastirju“ nekoliko „ocene“ poslati v list, ki se pač malo zmeni za naše svetinje in je našemu prizadevanju na versko in pravno polji pred sovražnim in škodljiv, nego dobrohoten, moram nekatere reči pojasniti; zlasti iz tega namena, da ne bi kdo, ki dela samega ne pozna, prisojal dotičnim vrsticam večje veljave, kakor jo imajo, češ: „to ga je zdelal, to ga je dal!“

Ko bi dotični moj tovariš vedel, koliko sem se trudil s korekturo, bi mi pač javno ne očital taci lapalij, kakor je s, z, ž itd. Kaj so pogreški v tiskarstvu, je dokaz njegov lastni sostavek, s kterim še dve strani niste napolnjeni in vendar sem površno pregledovaje našel v njem tri tiskarske pomote. Pred besedami „V bogoslovno znanstvenem“ itd. manjka pike; „z več ust smo že čuli“, je gotovo napačno, ker glas se ne nareja na ustih; in „D. P—lu“ tudi prav ne more biti.

Resen kritik se za take malenkosti kakoršnih se v vsakem listu nahaja dokaj, gotovo ne zmeni. Dotični citat se je v množino spremenil zaradi zveze s prejšnjim; nekatere reči bolj prosto citirati imajo povsod navado; vseh citatov poiskati nimam časa, večidel pa se zgodi; vse citate drugače tiskati je predrago, pa tudi za oko ne lepo itd. Glagol na koncu se včasih tudi zaradi povdarka bolje podá kakor enozložna prav kratka beseda.

Dalje je stavek: „Jezik je v obče pravilen“, le sem ter tja se nahaja še zastarel izraz, n. pr. ajd = pagan, fajmošter = župnik, vendar v obče ne stoji na višini sedanje proze — gola fraza, ki nič ne pove, ali pa prav veliko, kakor jo hočeš umeti. Nič ne pove, če pomislimo, da je zdaj skoraj toliko proz med nami, kolikor listov in knjig in kdo bi si upal trditi, da ta ali ta je na vrhuncu „slovenske proze“? (Ajdiv in fajmoštrov se celo slavist, ki skoraj včasih še nad „višino“ stopi, ne ogiblje tako strogo). Toraj je počakati, da reč prevre, potlej bomo zajemali polnoma očiščeno kapljico rujne proze, če bomo še učakali vojskega miru ali vsaj pomirja naših bojevitih slovničarjev. Prav veliko pa pové ta fraza, ako jej podtikaš pomen: „Ti v obče neznaš slovenski pisati, kaj se štuliš?“ — Res je, da sem bil zastran svoje pisave sam že večkrat v skrbeh, pa dobri redi v šolah, hvalna spodbuda prijateljev (tudi iz ust tovariša kritikarja sem že slišal drugače, kakor pa je zdaj zapisal) so me nagnile, da sem se lotil dela, ktero je tem težavnejše, ker mi je kositi po travniku, po kterem je kosil že toliko let mož, kteremu nihče ne more zaslug odrekati.

Tega pa nisem zapisal zaradi svoje osebe; jaz sem že začetkoma bil pripravljen na kritiko kakoršnokoli. Ko bi bil boječ, bi se pozimi vsedel za peč in šel poletu v hladno senco počivati ter bi prebil v „dolce far niente“ tiste pičle urice, ki mi še po dolžnostnih opravilih preostajajo; kajti ničesar se ne lotiti, se pravi, kritiki ubežati. Pač pa sem dolžan to svojemu stanu. Hudo bi mi bilo, če bi nasprotniki sami rekli: „Vi duhovni ne znate pisati“, še neprijetnejše seveda, če jim kdo izmed naših gré tako sodbo na jezik pokladati. Ako mi kompetenten sodnik reče, da nisem za to, še danes rad odstopim. Dlakocepje pa me ne premakne.

Zahtev pa tudi toliko stavi moj tovariš v eni sapi, kakor bi morali ubogega „Pastirja“ že precej po novem letu pokopati. Počakaj, saj se dá pro-

gram polagoma izvršiti; v enem letu ne more vse na vrsto priti. Ne rečem, ko bi že našel velik magazin napolnjen s tolikovrstno hrano, kakor je želi, bi tudi jaz rad napolnjeval predale ž njo, tako pa je treba skor za vsakdanji kruh prositi, sam bi se pa že skoraj ne upal več pisati, ker se že itak enotnost očita. Krivično se mi zdi očitje, da bi bili govori tako ekskluzivno moralni. Večidel je tudi kaj dogmatičnega vpleteno; saj katoliška morala je že a priori dogmatična; kakor hitro ločiš moralo od dogme, je konfesijska, framasonska. Apologetičnih govorov res nisem sprejemal, ker zdaj vernemu narodu slovi: kemu v obče še niso tolikanj potrebni; čem bolj pa bodo obzvonjena ušesa vernih Slovencev s tujimi brezverskimi načeli, tem potrebnejši bodo tudi taki govori; vprašanje je le, če bodo potlej kaj izdali.

Toraj le počakajte, pride vse na vrsto. In da bo to mogoče, zopet vabim in prosim vse častite sobrate, naj sodelujejo, kolikor jim pičlo odmerjeni čas dopušča. — Konečno milujem svojega tovariša, da mu tudi spisi dr. Mahničar niso toliko oči odprli, da bi spregledal, kako je napačno, s takimi sodelovati. Kdaj je še kateri izmed naših nasprotnikov v „Slovenca“ ali „Danici“ našteval napake kteremukoli delu svojih somišljenikov? Kaj pozitivno hvalnega bi bil že tudi v listu našel, ako bi se bil tako trudil, kakor se je iskaje napak in pomanjkljivosti. Sicer se pa z veseljem srcem zopet lotim dela, ker sem od več strani sprejel priznanje in se mi obeta pomoč.

Vrednik „Duhovnega Pastirja“.

Iz Škofje Loke, 6. jan. Bolj redki so postali dopisi iz Škofje Loke v „Slovenca“. Dan mine za dnevom brez posebnih dogodkov, če se sem pa tje vročerkvni fantje nekaj zlasajo, pač ni vredno obelodanjenja v dnevniku. Tako so razni dopisniki Vaši zadnji čas le bolj molčali. Ker se pa bere od več strani, kako se razna društva ob novem letu zborovala, sklepala račune, volila nove odbore in črteže delala za prihodnje leto, moram Vam tudi jaz poročati kaj je v tem obziru naša čitalnica storila.

Dne 27. dec. sklical se je občni zbor. Došlo je dobro tretjino vseh društvenikov, tedaj primeroma še veliko več, kakor pri občnem zboru Ljubljanske čitalnice. Volili so se zopet stari odborniki, vsi so tudi volitev sprejeli, le g. B., mnogoleten tajnik društveni, ni hotel na nobeni način več trudapolnega posla sprejeti. „Mlajšo moč dobite, šest let že to opravljam, tedaj mi ne bo nobeden očital, da nisem hotel nič posla prevzeti, nova metla bo boljši pometala, kot stara.“ Tako je gospod tajnik argumentiral in zbor se je vdal, ter volil g. A. Sušnika, trgovca in hišnega posestnika, za tajnika čitalnice.

Novi odbor sklenil je ta predpust napraviti dve veselici. In res, danes na sv. treh kraljev večer, sošli smo se že k prvi. Igrala se je komična igra: „Uskok“. Naši diletantje so sploh znani kot dobri igralci, pa da bi se v tako naglem času mogli tako dobro izvežbati, nismo pričakovali. V nedeljo smo komaj za trdno vedeli, da bode v torek že zabavni večer, ne pa še le drugo nedeljo, in glej, vse je šlo tako gladko in naravno izpod rok, da smo se kar čudili. Da, res, z diletanti smo izvrstno preskrbljeni, da bi le v tej meri bili s petjem. „Veselica brez petja, to so žganje brez zabele“, rekel je enkrat en odkritosrčen možak in danes naših pevcev nismo nič čuli. Ali nimamo morda moči? O pač, le zbrati bi jih bilo treba, če se ne dá napraviti velik moški zbor, zadovoljni smo z mešanim. Oglejmo kako drugej snujejo pevska društva in naša čitalnica bi ga ne imela, ko ima na razpolago izvrsten glasovir in obilno pesen? Le malo resne volje, pa dobimo tudi dobro petje.

Iz Lučin, 2. januarja. (Cerkvena umetnost.) Z veseljem smo brali o prelepi ter dragoceni monštranci, ktero je za cerkev Jezusovega Srca v Ljubljani preumetno izdelal g. France Jerančič, pasar v Wolfsbergu na Koroškem. In koga bi tudi ne veselilo slišati, da se je kaj posebno lepega in dragocenega napravilo v počestčenje sv. rešnjega Telesa, v kterem naš duhovni Kralj in Bog, Jezus Kristus, skrivnostno med nami prebiva? A tudi pri nas smo dobili o božičnici preteklega leta jako lep, če tudi ne ravno dragocen, eiborij in čedno kadilnico za našo sicer majhno ter uborno hribovsko cerkev. Kadilnica z ladjico je v romanskem slogu jako lično izdelana ter v ognju pozlačena, in lahko rečem, da tako pripravne in lične še nisem našel na Kranjskem, kolikor jih je meni pred oči prišlo. Lepa iz bronza

vlita kadilnica se dobi tudi pri g. Samassi, a žal, da je pretežka in vsled tega neprivočna, ker jo komaj krepka roka duhovnika zmaga, nikakor pa za delj časa šibka roka kakega strežaja. Naj bi kdo g. Samasso na to neprilичnost opozoril. Ciborij je tudi izdelan bolj v romanskem slogu po vzgledu v knjigi Jacob-ovi: „Die Kunst im Dienste der Kirche“, ter je jako lepe oblike. Posoda, ktere spodnji del je po cerkvenem predpisu iz srebra, je krogla, prek srede pas, na katerem se beró besede: „Panem de coelis praestitisti eis omne delectamentum in se habentem“; na vrhu je lep križec, na stojalu pa so štiri evangelisti beli iz srebra lepo cizelirani — vse drugo je v ognji pozlačeno.

Izdelal nam je te cerkvene reči čedno in solidno ter za primerno jako nizko ceno g. Leopold Tratnik, naslednik ranjega, vsega spoštovanja vrednega Mateja Schreinerja, kterega s tem vsem cerkvenim predstojnikom za taka ter enaka cerkvena dela prav toplo priporočamo.

Od Drave, 3. januarja. Res je; še le po dopisu v „Slovenec“ dne 30. dec. je izvedel, kakor zanesljivo vemo, preč. kn.-šk. Lavantinski ordinarijat o nagnjusnih bogoskrunstvih, ki so se pretekli advent v Celji in v Teharjih godila. Preiskava se je takoj vpeljala.

Ob svojem času ste poročali o pogrebu Sevniskega tržana Edvarda Kavčiča, ki ni le l. 1873 iz katoliške cerkve izstopil, ampak odpovedal se krščanstvu sploh, ter prepovedal, pokopati ga na krščanskem pokopališču in pri pogrebu rabiti znamenje sv. križa.

Ali se ne bote čudili, da je pri vsem tem 9. dec. pogreb vodil in nagrobno govoril neki Kniessner, ki se „evangeljski župnik“ imenuje?

In kaj je govoril „evangeljski“ župnik na grobu odpadnika od vere Kristusove? Je morebiti miloval rajnega in svaril žive — pričujoče krščanske poslušalce? Kaj še! Temveč hvalil je rajnega, da si je iz cerkvene in šolske vere izlušil pristočno vero, — njemu pristočno vero, — in da je to vero tudi v življenju izrazil. Tedaj mu je „evangeljski“ župnik v hvalo štel, da si je napravil drugo vero, kakor ono, ki jo uči evangelij Kristusov, in da je zavrgel križ, na katerem je po sv. evangelji Odrešenik sveta za nas umrl.

Kje je gosp. Kniessner „evangeljski“ župnik ne vemo. Morebiti v Ljubljani?

Če je temu takó, Vas utegne zanimati odgovor, ki mu ga je v kratki in mirni, pa jedrnat besedi dal „Lavantinski diecesan“, pred vsemi za tak odgovor sposoben in poklican. Zato Vam ga priložim na poljubno porabo.

Nek dopisnik Vam je nedavno poročal, da je Mariborski mestni svet tukajšnjim šolskim sestram daroval podporo 420 gld. To je pomota, ki se je potem tudi v druge časnike vrinila. Res pa je, da jim je, kakor že par prejšnjih let, tudi lansko leto na njih prošnjo daroval 150 gld., kakor pomoč za šolsko kurjavo; dobro vedoč, naj bi šolske sestre na lastne stroške ne vzdržavale dekliške šole, ktero poprek 500 deklic obiskuje, da bi moralo mesto še eno dekliško šolo postaviti in vzdrževati. In prav zato želi srenja, kakor smo sami slišali iz ust merodajnega moža, sčasom dati sestram še večjo podporo, ako ji bodo letni dohodki pripuščali. In ta želja je hvale vredna!

Naše slovstvo.

Profesor Zupančičevo „Pastirstvo“.

(Dalje.)

Zato se mi nikakor ne zdi napačno razpravljati „Duhovno Pastirstvo“ v listu, kteremu ni namen prinašati „pridige“. Pa tudi duhovni bratje mi tega ne bodo zamerili. Kdor zaničuje se sam, podlaga je tujčevi peti. Mi se moramo za svoje blago, za svojo čast, za svoje prednosti zanimati, ne iz nečimernosti, ampak zaradi potrebne veljave. Duhovnik, ki ne spoštuje svojega stanú, kteri se ne ogreva za svoje vzvišene dolžnosti in prednosti, marveč jih zasmehuje sam in jih v zasmehovanje pehá drugim, je malovrednej in izdajica svoje vere. Tisočero hvalo pa zasluži oni mož, ki nam kaže duhovski stan in njegovo delovanje v vzorni lepoti, da se mora priljubiti vsakteremu in h kratki resnično, kakor uči z besedo in djanjem sv. cerkev. — Naše slovensko „Duhovno Pastirstvo“ nam popisuje tako duhovsko delovanje: ali ni tedaj vredno, da ga stavimo — ne

pod mernik pozabljivosti in nemarnosti — ampak na svečnik, da ga bodo videli vsi in da bode svetilo vsem, ki ne zapirajo oči. Na svečnik postaviti prva dva dela „Duhovnega Pastirstva“ je namen tem prostim razgovorom. Recimo, da bode ta knjiga dobro vplivala na „slovenske bogoslovce in mašnike“, za ktere je pisana: vplivala bode h kratki dobro na narod, med kterim bodo delovali ti mašniki. In tako prihodnost bi jej rad prerokoval, še raje pa pripomogel, da bi se to prerokovanje vresničilo.

Z mirno vestjo smemo reči, da Slovenci se še nismo pregrešili s preveliko kritikovalnostjo. Mnogo več grehov „opuščanja“ imamo na vesti. Sicer pa tudi jaz nisem izmed tistih, ki hoče vse deti na kritično rešeto. Najbolj mi je na sreci, da bi se bralci za dobro slovstveno blago zanimali in to zanimanje buditi mora kritika. Nikakor pa nima samo namena reči po šolsko: to je dobro, to je slabo. Vsaka dobra kritika mora biti krepko podprta, mora dati bralcu vse, kar je potrebno, da si sestavi sam svojo sodbo. Sicer je kritik samo rabelj, ne pa sodnik. — O prof. Zupančičevem „Pastirstvu“ nam je prinesel bolj kritično oceno nego kritiko „Duh. Pastir“, in sicer o prvem ter o drugem delu posebej (št. 5 in 12). Dotičnemu kritiku se vidi, da je ves „v sapi“, ker ne more vsega povedati, kar bi hotel. Dosti ne bode mogel pridobiti iz onih kritik g. pisatelj, akoravno kaže gledé drugega dela, da je precej izbirčen. Škoda, da ni imel prilike te svoje izbirčnosti še bolj razkazati. Nekoliko več bi utegnili pridobiti gg. naročniki „Duhovnega Pastirja“, ako bi slišali njegovo precej gorko željo. — O prvem delu je objavil kritiko tudi „Kres“ (št. 7), ki se bistveno strinja s „Pastirjevo“. „Hvaležni moramo biti č. g. spisovatelju, da nam je spisal željno pričakovano knjigo, ktera bode dokončana popolnoma zadostovala našim potrebam.“ To je sodba preč. g. Fr. Ogradija, profesorja pastore v Mariborskem semenišči, sodba, ki je toraj pač tehtna. Oceno Tržaškega lista bilo je že mnogokrat čitati v inseratu „Katoliške Bukvarne“, ktera naj toraj sprejme tudi odgovornost zanjo.

Drugi del je ocenjen v „Kresu“ l. l. 1. št. 61, kjer se isti gosp. kritik ravno tako pohvalno izraža o knjigi. „Tako zadostuje slovenskemu duhovniku Zupančičevo „Duhovno Pastirstvo“ za vse slučaje in našel bode v njem vsak marsikaj še morebiti neznanega ali vsaj pozabljenega, kar mu je pa potreba vedeti.“ „Zato bi pač radi priporočali to knjigo ne le vsem duhovnikom slovenskim, temveč vsakemu olikanemu Slovenec.“

Ker mora vsem slovenskim dušnim pastirjem mnogo do tega biti, da imamo izvrstno knjigo v pastirstvu, in ker se za tako delo potrebuje skupnih moči, bi bila dolžnost skušenih in učenih pastirjev gosp. pisatelju pomagati bodisi zasebno ali očitno. Saj je celó sam g. pisatelj prosil take pomoči v predgovoru tega dela. Dolgo sem pričakoval, kedaj se bode slišal od kake strani kak zaželjen glas. Ni ga bilo. Kjer pa nobenega ni, tam je najzadnji h kratki tudi prvi in tako sem jaz med onimi zaželjemi kritiki in svetovalci prvi, akoravno se štejem med zadnjega. Da nisem zadnji, to ni moja krivda. Opravičiti se pa moram zaradi tega, ker se ne morem sklicevati na to, da so moje besede „cvet mnogoletne skušnje“. Jaz sem sicer popolnoma prepričan, da ni nobena beseda morala že tolikrat se ponasati, nego „skušnja“, toda nikakor nisem tako silen, da ne bi puščal vsakemu o čudodelni skušnji svojih misli. Ako mi daje kaj pravico, da govorim o knjigi, ki ne spada v moje področje, je najmočnejša pravica: moja ljubezen do pravega duhovnega pastirstva, ljubezen do duhovskega stanú in delovanja, in iz te ljubezni izvirajoča navdušenost. Častiti bralec se bode lahko sam podučil, ali je moja ljubezen več vredna ali skušnja.

To bi bil precej dolg uvod za kritiko, ako bi sploh to bil samo uvod, kar sem rekel. Najraje bi za uvod, bodisi tej kritiki, bodisi „Pastirstvu“ samemu narisal podobo iz onih srečnih in v srečo minulih časov, ko se je po blaženi Avstriji in drugod učila dragocena „Pastoral-Klugheit“ po vseh paragrafi, oddelkih in odstavkih. Na mislih mi je jozevinska doba, razsvitljena doba, ki se je razodevala zlasti v pastirski vedi. Sploh je bogoslovje takrat moralo hlapčevati prav sramotno, hlapčevati preširnemu racionalizmu. Najbolj pa je trpelo takrat pastirstvo, ki se je bilo ravnokar začelo učiti kot samostojna vednost po nemških učiliščih. Pastirska vednost naj bi izgojila prave duhovnike, kakor si je želela jih takrat vsemogočna vlada. In ker je takrat

vlada hotela vse razmere in najprej še cerkvene, nategniti po svojem kopitu, tedaj ni čudno, da je pogrésati po učnih knjigah iz one dóbe najbolj cerkvenega duha. Sploh pa smemo in moramo reči, da tadanji pisatelji niso razumeli pravega namena, kterega ima pastirska veda, kakor tudi niso razumeli namena, kterega ima katoliško duhovstvo v pastirovanji. To pa največ zato, ker niso stali na podlagi sv. očetov. Glavni namen, kterega ima katoliški duhovnik - pastir, jim je: skrbeti in delati, da ljudje mislijo in živijo prav ali pravno, t. j. da ne delajo hudega in se vedejo pošteno. Oni namen pa, kteri mora biti najprej pred očmi katoliškemu pastirju: razširjati kraljestvo božje na zemlji, v celi občini in v vsakem posebej, da se bode to kraljestvo božje na zemlji spremenilo v nebeško kraljestvo: ta namen jim je premalo pameten. Tako n. pr. pravi znani Andre Reichenberger v svoji „Pastoral-Anweisung zum akademischen Gebrauche“, da je bil namen Jezusov in apostelnov: pripraviti človeka do pravno-popolnega mišljenja in delovanja, ki se opira na vero in do tistega srečnega mirú, ki izvira iz vere in je tako potreben za krepost (str. 42). Ne moremo sicer reči: da tudi to ne bi bil namen duhovnemu pastirju: toda za tak namen pravijo, da delujejo tudi vsi učenjaki, modroslovci, leposlovci in sploh umetniki. Za tak namen, kakor ga podtika Reichenberger Jezusu in apostelnom, je deloval tudi Sokrat in Platon: Jezus pa ne, vsaj v prvi vrsti ne. Jezus je rešil svet in pridobil mu milost: to milost razlivali nad človeštvo, to je namen katoliškemu duhovniku. Razumeti je pa čisto lahko, zakaj govorijo pastore iz one dóbe skoro edino le o učenjski službi, zakramenti pa so skoro postranska stvar. Tak duh je vladal dolgo časa v učnih knjigah za katoliške pastirje, v onih knjigah, iz kterih naj bi srkal mladenič pripravljajoč se za duhovski stan, znanje, navdušenost in krščansko ljubezen potrebno duhovnemu pastirju! Pa hvala Bogu, da se je taka doba preživela in da dandanes vemo, kaj smo in kaj naj delamo! Hvala Bogu, da tudi imamo knjige pisane v pravem in dobrem duhu, ki bodo zamogle izgojevati pastirje secundum cor Dei in ne po domišljiji svetne modrosti. Med take knjige smemo po pravici šteti tudi Zupančičevo „Pastirstvo“. Skušal bodem v teh pogovorih pojasniti še bolj razloček, o kterem sem ravno kar govoril in kako potezo tudi dodati lepi sliki duhovskega delovanja narisani v „Duhovnem Pastirstvu“.

(Dalje prih.)

Domače novice.

(Božičnega oratorija) prihodnja predstava je za trdno na nedeljo, 11. t. m. odložena. — Včerašnjaja je bila do zadnjega kotiča razprodana.

(„Sokol“) imel je včera dopoldne v čitalnični dvorani ob 11. uri svoj redni občni zbor, kterega se je navadno število „Sokolovcev“ vdeležilo. Sejo odpre starosta g. Valentinčič s splošnim poročilom o odborovem delovanju, omenja velikodušnosti „Glasbene Matice“, ki je „Sokolu“ brezplačno prepustila sobo za službeno poslovanje in za shrambo telovadnega orodja, na kar zbor „Glasbeni Matice“ izreče svojo zahvalo. Nadalje se starosta spominja med letom umrlih „Sokolov“ in jim zakliče blag spomin!

Iz poročila blagajnikov g. Gebe razvidel je občni zbor, da ima dobrega gospodarja, kajti preko vseh stroškov ostalo je v gotovini 212 gold. 84 kr.

Kakor do sedaj vsako leto, dovolil je občni zbor „Sokola“ tudi letos deset goldinarjev iz društvene blagajnice za „Mir“ proti temu, da „Mirovo“ vredništvo 10 iztisov svojega lista razdeli med koroške Slovence brezplačno. Udov ima društvo 9 častnih, med njimi vladika Strossmayer, 203 podpornih in izvršujočih. Novih je pristopilo med letom 46, izstopilo pa 35.

Ker ima „Sokol“ čez dve leti že svoje 25letnico in se bodo tedaj napravile večje in za probujenje naroda tolikanj zaslužnega društva vsaj nekoliko vredne slavnosti, sklenil je občni zbor, da se bode od letos počenši dve leti pobiral od vseh udov letni donesek po 7 namesto po 6 gold. Vsak ud žrtvoval bode toraj 2 goldinarja za bodočo 25 letnico in mu bo čisto na izbero dano ali ju plača naenkrat ali pa ob četrtletnih obrokih po 25 kr., kar izvestno ne bo nobenega bolelo.

Odbornikom gg. Legatu, ki je bil 3 leta

tajnik in Mulačku, ki je bil 8 let telovadni vodja „Sokolov“, sklence občni zbor izročiti pismeno zahvalo za trud.

Voljeni so v odbor gg.: Valentinčič za starosto, Nolli za podstarosto, Geba za blagajnika, zobozdravnik Schweiger, Armič, Bedének, Pečnik, Knific in Paternoster pa za odbornike.

(Umrla je) baroninja Katarina Zoisova včeraj ob 1. uri ponoči, 77 let stara. Pogrebne slovesnosti bodo se opravile jutri na 8. t. m. ob 1/2 9. uri dopoldne na Bregu šte. 20 in se bodo pozemski ostanki potem prepeljali v Predaslje, kjer se bodo položili, da počakajo vstajenja.

(Trgovcu Fortunu) je bila danes popoldne vsled konkurza prodajalnica zaprta.

(Dobitke) loterije za „Narodni dom“ zadele so dalje naslednje številke: 95.841, 5899, 74.213, 62.606, 19.142, 87.745, 60.601, 91.998, 7506, 32.296, 23.639, 61.045, 55.022, 11.405, 23.449, 460, 72.422, 62.659, 81.281, 59.893, 73.812, 28.873, 69.236, 34.259, 37.556, 58.878, 10.765, 50.450, 86.391, 47.505, 38.217, 91.475, 80.133, 88.231, 49.243, 40.758, 75.485, 27.520, 65.379, 42.311, 55.592, 99.465, 76.186, 87.155, 11.556, 89.800, 20.019, 92.922, 60.802, 91.399, 59.803, 61.978, 62.250, 2939, 26.931, 30.845, 26.863, 69.734, 45.304, 23.992, 39.675, 18.992, 83.499, 59.740, 82.757, 52.087, 3535, 86.980, 81.307, 59.507, 12.398, 63.201, 22.109, 53.918, 29.172, 99.431, 2497, 51.102, 74.371, 9988, 22.752, 167, 96.499, 79.760.

(C. kr. kmetijska družba) ima svoj občni zbor na 28. t. m. v Ljubljani na rotovži ob 9. dopoldne.

(Nadinženir g. Fr. Ziegler) imenovan je za stavbenega svetnika in načelnika tehničnega oddelka pri c. kr. deželni vladi kranjski.

(Vitez postal) je čast. g. opat Wretschko v Celji vsled podeljenega mu reda železne krone tretje vrste.

(Prijeti so) lekarnarja v Bujah zaradi prevelike ljubezni do „irredente“.

(Potres) čutili so ponoči od sobote na nedeljo na Štajarskem v Štoreh. Tri sekunde dolgo se je zemlja tresla.

Razne reči.

— Tatovi v večem pomenu besede imeli so preteklo leto po celem svetu veliko sreče. O ogerskih poštnih tatvinah je že znano, kako da so se rešile — toda le deloma po najdenih 250.000 gld. Našli so tudi 5000 gold., ktere je bil ukradel poštni sluga Szabo in v zemljo zakopal. Tudi v Srbiji skusili so dolgoročni ljudje svojo srečo in sicer na kraljevi pošti. Ni še dolgo (konec decembra je bilo), ko je došel z nekim vlakom iz Ogorskega v Beligrad zavitek zlahtnega kamnja več nego 40.000 dinarjev ali frankov vrednega. Čez noč so ga shranili na kolodvoru v sobi, kamor je vsak, kdor je ravno hotel lahko prišel, v leseni omari. Noč zginje umakniti se dnevu, z njo vred pa tudi dragoceni zavitek. Ni ga bilo nikoli nikjer, naj so ga tudi z lučjo iskali. Šel je po svetu, Bog ve kam! Čudno je le to, da z njim vred ni zginilo tudi 80.000 frankov, ki so bili v ravno tisti leseni omari spravljani. Prej ko ne zbirljiv tat za nje vedel ni, drugače bi jih pač ne bil pustil vseh skupaj.

— Trgovina z mladimi dekleti med Avstrijo in južno Ameriko se vedno bolj razvija. Da bi se ta žalostni izrodek človeškega uma, kolikor se dá, omejil, naročilo je ministerstvo notranjih zadev okrajnim glavarstvom, da ne smejo nobenemu dekletu dati popotnega lista za v južno Ameriko, o katerem bi se količkaj sumničito dalo, da gré tje kaj iz omenjenega namena. Prav tako; pazilo naj bi se pa posebno na take agente.

— Katolikom na Ruskem še ne bodo tako kmalo rožice cvetele kakor bi si kdo morda domišljeval. Še je mnogo zagrizenosti med pravoslavnim popovstvom, in preden bode nje konec, bo še mnogo vode v morje steklo. Po marsikaterih krajih vže več ne vedó, kako bi katolike bolj občutljivo žalili. Tako so se v Vilnaškem namestništvu poprijeli zopet pregledovanja in poprave katoliških molitvenikov, ktere so že poprod enkrat „ostrigli“, kolikor se je le dalo. Nekaj molitev so jim kar naravnost izbacili venkaj in med temi je molitev za zatiranje razkolništva, dalje molitev in litanije sv. Kazimira in pa mnogo cerkvenih pesni še iz srednjega veka. Za to so jim pa preskrbeli novo molitvico za deželsko gosposko. Tudi katekizem so jim po svoje popravili in so iz sedmero dobrih del krščanskega usmiljenja napravili jih le šest, kajti odpasti je mo-

ralo telesno dobro delo: jetnike reševati, kar na Ruskem, kakor tudi po drugih državah nikjer ni dovoljeno po državnih postavah. Vsled tega pa druge države vendar le ne vidijo še upora proti državi, ako tak nauk v katekizmu stoji, kakor se to ruskim modrijanom dozdeva.

Telegrami.

Dunaj, 7. januarja. Umrli je predsednik vrhovnega računskega dvora in bivši prvi minister knez Adolf Auersperg na 5. t. m. zvečer ob 6. uri za mrtvoudom na svojem gradu Goldegg. Pokopali ga bodo na Českem v družbinski rakvi.

Dunaj, 6. januarja. Okrožna sodnija Litomeriška otvorila je konkurs čez Tschinkelnovo premoženje.

Rim, 6. januarja. Sv. oče sprejeli so 140 mladenčev laškega društva katoliške mladine. Deputacija je izročila adresu in 40.000 frankov. Družba v adresi sv. očetu obeta, da se hoče ravnati po naukih enciklike proti framonom in jih hoče razširjati. Sv. oče so pohvalili marljivost družbe, so jim priporočali milosrčnost, dalje da naj podpirajo delavce, ktere naj krščansko podučé nasproti socializmu.

Rim, 6. januarja. Sv. oče darovali so za nesrečne Španjolce, ki so po potresu škodo trpeli, 40.000 frankov.

Pariz, 7. januarja. General Negrier je premagal 12.000 Kitajcev in se je njihovih stališč polastil. Kitajci so bežali vse naskrižem in so mnogo ljudi zgubili.

Tujci.

4. januarja.

Pri **Maliči**: Arnstein, Kirchbaumer, Zuckermann, trgovci, z Dunaja. — pl. Lenk, grajščak, z Dolenjskega.

Pri **Stonu**: Grünwald, Wiplinger, Nagy in Puchinger, trgovci, z Dunaja. — Rudolf, inženir, iz Gradca. — Mekinda, trgovec, iz Reke. — Johana Rupnik, trg. soproga, s hčerjo, iz Idrije. — Hönigmann, trgovec, iz Kočevja. — Grecca, trgovec, iz Logatec. — Globočnik, trgovec, z Gorenjskega. — Henrik Schollmayer, iz Schneeberga.

Pri **Bavarskem dvoru**: Anton Kneisel, trgovec, iz Monakova. — Matej Pirzl, natak, iz Vrbe. — N. Skok, trgovec, s soprogo, iz Mengša. — J. Detela, trgovec, iz Doba.

Pri **Južnem kolodvoru**: Janez Adam, c. k. žand. stražmešter, z družino, iz Zadra. — Franc Skit, iz Celja. — Miha Cvetrešnik, c. k. sodnijski sluga, iz Cirknice.

Umrli so:

3. januarja. Pavla Heller, zasebnica, 35 let, Mestni trg. št. 23, otrpnjenje.

4. januarja. Marija Dolinar, hišnega posestnika hči, 15 let, Krakovske ulice št. 27, jetika. — Marija Gorše, delavčeva

hči, 4 leta, Poljanska cesta št. 18, jetika. — Barbara Žemrov, delavčeva žena, 41 let, Soteska št. 6, jetika.

V bolnišnici:

30. dec. Marija Zalokar, dninarica, 42 let, srčna napaka.

2. januarja. Anton Rešek, delavec, 29 let, jetika. — Karol Švare, delavec, 60 let, Marasmus.

3. januarja. Jakob Pokorn, delavec, 59 let, srčna napaka.

V vojaški bolnišnici:

3. januarja. Franc Jaburek, orožniški vodnik, 35 let, jetika.

Dunajska borza.

(Telegrafično poročilo.)

7. januarja.

Papirna renta po 100 gld.	82 gl. 30 kr.
Sreberna	83 " 30 "
4% avstr. zlata renta, davka prosta	104 " 55 "
Papirna renta, davka prosta	97 " 80 "
Akcije avstr.-ogerske banke	864 " — "
Kreditne akcije	294 " 90 "
London	123 " 60 "
Srebro	— " — "
Ces. cekini	5 " 80 "
Francoski napoleond.	9 " 77 "
Nemške marke	60 " 35 "

Od 5. januarja.

Ogerska zlata renta 6%	123 gl. 15 kr.
" " 4%	95 " 75 "
" papirna renta 5%	91 " 35 "
Akcije anglo-avstr. banke	200 gld. 97 " 25 "
" Länderbanke	98 " — "
" avst.-oger. Lloyd v Trstu	565 " — "
" državne železnice	302 " 25 "
" Tramway-društva velj. 170 gl.	214 " 25 "
4% državne srečke iz l. 1854	250 gl. 125 " — "
4% " " 1860	500 " 136 " — "
Državne srečke iz l. 1864	100 " 171 " 25 "
4% " " 1864	50 " 170 " — "
Kreditne srečke	100 " 174 " 50 "
Ljubljanske srečke	20 " 23 " — "
Rudolfove srečke	10 " 18 " 25 "
Prior. oblig. Elizabetine zap. železnice	110 " 90 "
" Ferdinandove sev.	105 " 40 "
5% štajerske zemljišč. odvez. obligac.	104 " — "

Častno diploma: v Zürichu 1883.

Zlato svetinjo: v Nizzi 1884, v Kremsu 1884.

Svirála

(Spielwerke),

ki 4—200 komadov svirajo, brez ali pa s posebnim povdankom, z bobničem, zvončki, kitarico, rajskimi glasovi, harpo itd.

Sviralne skrinjice

(Spieldosen)

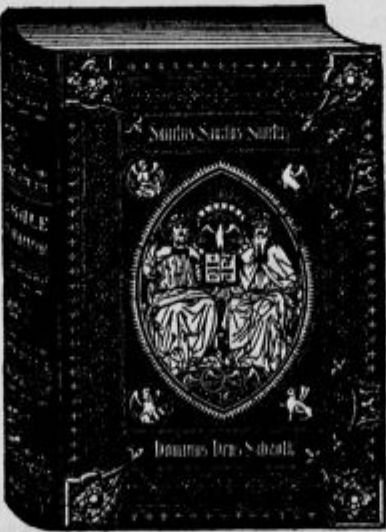
od 2—16 komadov; dalje: stala za smodke, švicarske hišice, albumi za slike, pisalna priprava, omariče za roko-vice, obtežniki, vaze, tabačnice, mizice za mojskre, steklenice za vino in pivo, stoli itd. Vse na sviranje. Vedno najnovejše in najzbornije, posebno pripravno za razne darila, priporoča

F. H. Heller

v Bernu na Švicarskem. (7)

Le kdor naravnost od nas naroči, dobi pravo blago; cenilnike s podobami pošljamo franko.

1884 do 30. aprila 1885 vsakdo, ki se bo pridružil, prejme 100 najljepših komadov, vrednih 20.000 frankov, razdeljenih po kupcih, ki bodo kupili 100 komadov.

„MISSALE ROMANUM“

izdaja l. 1884

s Proprijem

stane vezan:

- v črnem usnji z marmorirano, rudečo ali zlato obrezo 20—24 gld.;
- v rudečem šagrinu z zlato obrezo 25 gld. (ta vez odlikuje se posebno po svoji ličnosti);
- v finem rudečem šagrinu z jako okusnim zlatim vtiskom in zlato obrezo 30 gld.;
- v finem rudečem šagrinu z zaponami in rosetami iz novega srebra 35 gld.;
- v finem rudečem šagrinu z novosrebrno okovo 37 gld. 50 kr.;
- v finem rudečem šagrinu z zlatim vtiskom in barvanimi ulogami, s popolno okovo pozlačeno ali novosrebrno 45 gld.

Še fineje vezani s klepano srebrno ali zlato okovo itd. izdelujejo se le po naročilu in se po želji pošiljajo tudi posebna naznanila cene.

Ob enem priporočamo:

Missae pro defunctis

(editio S. Rituum Congregationis, hujus formae sexta in Folio)

za Avstrijo še s posebnim pridatkom.

Vezani komadi stanejo od 3—7 gl.

„Katoliška Bukvarna“ v Ljubljani.